

Toine van Teeffelen tvant@p-ol.com

Betlehem Dagboek

Het Dwaze Vergunningenspel

“Ahhh ya (o) Toine,” zegt Mary in gedeprimeerde stemming. Op de achtergrond zingt de Libanese zangeres Fayrouz haar melancholisch klinkende Kerstliederen. Mary ontving een vergunning om Jeruzalem te bezoeken, maar anderen in de familie niet. Zij had met al haar naaste familie naar Jeruzalem willen gaan, vooral omdat de zus van Mary and haar gezin uit Frankrijk op bezoek zijn. Overall hetzelfde probleem: de ene helft van de echtparen of gezinnen ontvangt een vergunning, de andere helft niet. Iedereen belt elkaar om te horen wie wel en wie geen vergunning heeft gekregen. Alsof zojuist de loterij haar prijzen heeft aangekondigd.

Mary bestudeert haar vergunning. Ze ziet dat hij geldig is voor een maand maar alleen wanneer aan een aantal specifieke bepalingen wordt voldaan, genummerd 1, 2, 3, 5, 8, 9 en 10. Een voorwaarde specificceert bv. dat men niet in Jeruzalem kan overnachten.

Maar er is ook nog iets anders. Mary hoort dat nu ook kinderen beneden de 16 jaar bij de parochie Israelische vergunningen kunnen ophalen. “Dat is het toppunt,” zegt ze. “Nu hebben kinderen ook nog een vergunning nodig.” “Je weet hoe ze [de Israelische vergunningenbureaucratie] zijn,” zegt de secretaresse van de parochie, “Dan weer doen ze dit, dan weer dat.” Tot nu toe krijgen kinderen automatisch toestemming de checkpoints naar Jeruzalem te passeren wanneer ze begeleid worden door een volwassene – die zelf natuurlijk ook een vergunning moet hebben. Mary denkt dat het leger dit doet om aan te kunnen kondigen dat ze dit jaar meer vergunningen hebben afgegeven dan vorig jaar.

Maar er rinkelt een belletje in mijn hoofd. Ongeveer een half jaar geleden gebeurde het voor de eerste keer dat bij de Jeruzalem-Betlehem checkpoint soldaten onze dochter Jara (14) vroegen om een vergunning. Op dat moment dachten we dat de soldaten eenvoudigweg in een dwaze bui waren. (Hoe meer steun de Palestijnen in de wereld krijgen, zegt Mary, des te meer majnoun – dwaas – de Israelische politiek wordt).

Maar het lijkt erop als er een methode in deze dwaasheid is, een method in the madness. In de modus operandi van de bezetting gebeurt het wel eens dat een nieuwe maatregel gradueel, verborgen en met tussenpozen wordt ingevoerd zoals in het huidige geval met betrekking tot de toestemming voor kinderen om Jeruzalem te bezoeken. De maatregel wordt hier en daar en nu en dan uitgetest, zodat het publiek langzamerhand ermee vertrouwd raakt. De invoering gebeurt in een sfeer van verwarring en ambivalentie om zo de mogelijke woede en wil tot verzet van de mensen te neutraliseren - tot het moment dat de maatregel publiekelijk wordt aangekondigd en volledig geïmplementeerd. Op deze manier, beetje bij beetje, wordt de band van de West Bankers met Jeruzalem geerodeerd, en worden Bethlehem en andere Palestijnse gebieden meer en meer een gevangenis. De Israelische bezetting is een proces, soms openlijk, zoals in het geval van de bouw van de Muur, maar soms meer verborgen en geleidelijk.

(Een ander voorbeeld van dit geleidelijke proces is de wijze waarop Palestijnse grondeigenaars, zoals in Bethlehem, geleidelijk van hun land worden gezet. Fase 1: geen toegang tot de grond behalve via een vergunning; fase 2: een vermindering van de tijdsduur

van de vergunningen; fase 3: geen vergunningen meer, maar het land is nog steeds formeel in eigendom van de grondeigenaar; fase 4: het land wordt verklaard tot bezit van "afwezigen" maar niet formeel onteigend; fase 5: formele onteigening; fase 6: overdracht aan nieuwe Israelische eigenaars. Met andere woorden, wat gebeurt is een "schone," bureaucratische vorm van etnische zuivering.)

Jara is bijna opgewonden een eigen vergunning te hebben ontvangen met zoveel tekst erop en met die gewichtige vormgeving en foto. Haar vriendinnen hebben er ook een gekregen – maar niet allemaal. Stel je voor, nu gaat het vergunningenstelsel dus ook nog de psychologie van de kinderen bespelen. Jara vraagt me een vergunning voor een vriendinnetje achter te laten bij de bloemenplant voor het huis. De families halen de vergunningen op bij de parochie en verdelen ze onder familieleden, burens en kennissen. Tamer (9) krijgt ook een vergunning, maar protesteert: "Waarom zou ik er een moeten hebben?"

Een recent artikel in de Israelische krant Haaretz specificeert dat er 101 verschillende typen vergunningen zijn die gebruikt worden om de "mobiliteit te reguleren" van Palestijnen in de bezette gebieden. Je hebt speciale vergunningen voor een bezoek aan een bruiloft en begrafenis; je hebt vergunningen voor patienten en de begeleiders van patienten; voor bezoek aan het gerechtshof, en natuurlijk voor moslims en christenen. Meer dan duizend en wellicht duizenden Israeli's werken in de vergunningenbureaucratie. De krant meldt dat volgens het UN Office for the Coordination of Humanitarian Affairs internationale organisaties die in de Palestijnse gebieden werken 20 % (!) van hun werktijd besteden aan vergunningenperikelen.

Bovendien zegt Machsoem Watch, die checkpoints observeert, dat de Israelische geheime dienst het vergunningenstelsel gebruikt om informanten te recruter. Palestijnen wier aanvragen voor vergunningen zijn geweigerd om "veiligheidsredenen" worden uitgenodigd voor een "ontmoeting" met agenten van de Shin Beit, de Israelische veiligheidsdienst, die hun dan "hulp" aanbiedt in het verkrijgen van de gewenste vergunningen - in ruil voor informatie. Tot zover Haaretz (23/12/2011, <http://www.haaretz.com/print-edition/news/israel-has-101-different-types-of-permits-governing-palestinian-movement-1.403039>)

De andere kant van het verhaal is, hoor ik zachtjes om me heen, dat mensen vaak beducht zijn om deel te nemen aan geweldloze oppositie tegen de bezetting omdat ze bang zijn dat zichzelf of hun familie kans op vergunningen verliezen; met andere woorden, op een zwarte lijst komen te staan.

Vorig jaar riepen plaatselijke en internationale academici hier op tot de vestiging van het academische veld van "Wall Studies" (muur studies) in Palestina. Het zou zeker ook "vergunningenstudies" moeten omvatten. Buitenlandse onderzoekers zouden meer onderzoek moeten doen naar deze velden die wetenschappelijk interessante maar vooral ook relevante resultaten zouden opleveren.

Ik brainstorm met Mary hoe fake vergunningen zouden kunnen worden gemaakt voor buitenlandse bezoekers van Betlehem. Zulke vergunningen zouden kunnen specificeren dat bezoekers welkom zijn de Geboortekerk een uur per dag te bezoeken, maar alleen wanneer aan 7 voorwaarden is voldaan. Op de achterkant van die namaakvergunningen zou een echt Palestijns verhaal over vergunningen moeten staan. Mary ziet het idee wel zitten, evenals de

collega's op het AEI. Een andere mogelijkheid is om een set speelkaarten te ontwerpen met belachelijke vergunningen, het Dwaze Vergunningen Kaartspel. Eerder is er al een checkpoint-game ontworpen. In iedere geval moeten er manieren te vinden zijn om dit absurd en onmenselijkende vergunningenstelsel publiekelijk, en met name ten overstaan van bezoekers, aan de kaak te stellen.

Voor (nu wel voor ieder toegankelijke) artikelen en foto's van de verhalen op de Muur bij het Graf van Rachel, zie

<http://www.catholicnews.com/data/stories/cns/1104910.htm>

<http://www.maannews.net/eng/ViewDetails.aspx?ID=447156>